Novac, banke i zajedničko dobro

Tko odlučuje čemu služi novac?

Nacionalna mreža ZPP-a

O[illegible]ojeg akcijskog [illegible]a Nacionalne mreže Zajedničke poljoprivredne p[illegible]

Sufinancira Europska unija

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ribarstva

SP ZPP

Novac ima tri funkcije

Plaćamo

Kupujem užinu.

Upoređujemo

Koja je torba skuplja?

Štedimo

Čuvam za kasnije.

Kako je nastajao novac?

Ljudi su tražili lakše načine plaćanja i bilježenja dugova.

Zapisi i žito **Vagani metal** **Kovanice** **Papir i računi**

Zapisi su stariji od kovanica. Različita društva imala su različite putove.

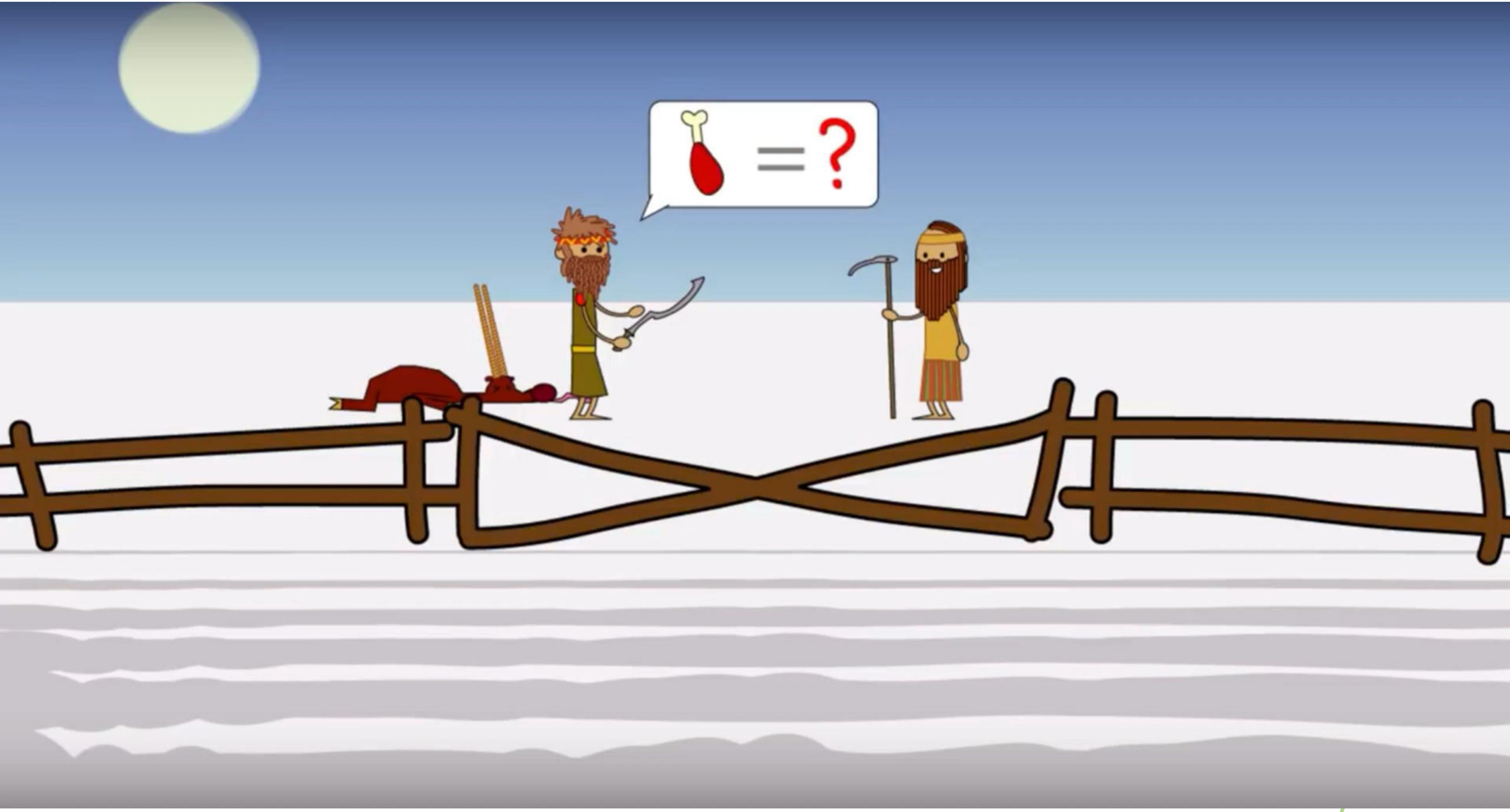

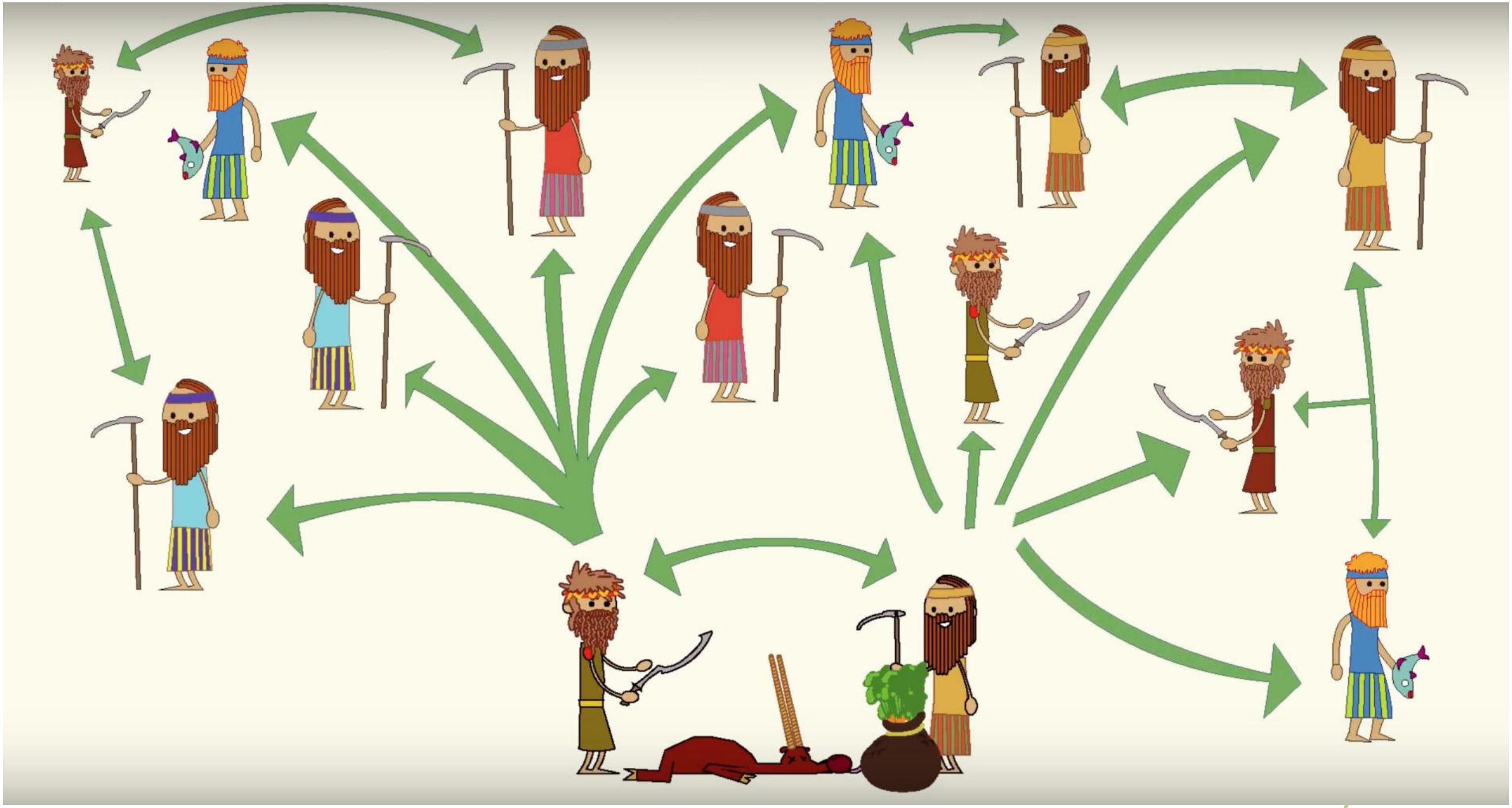

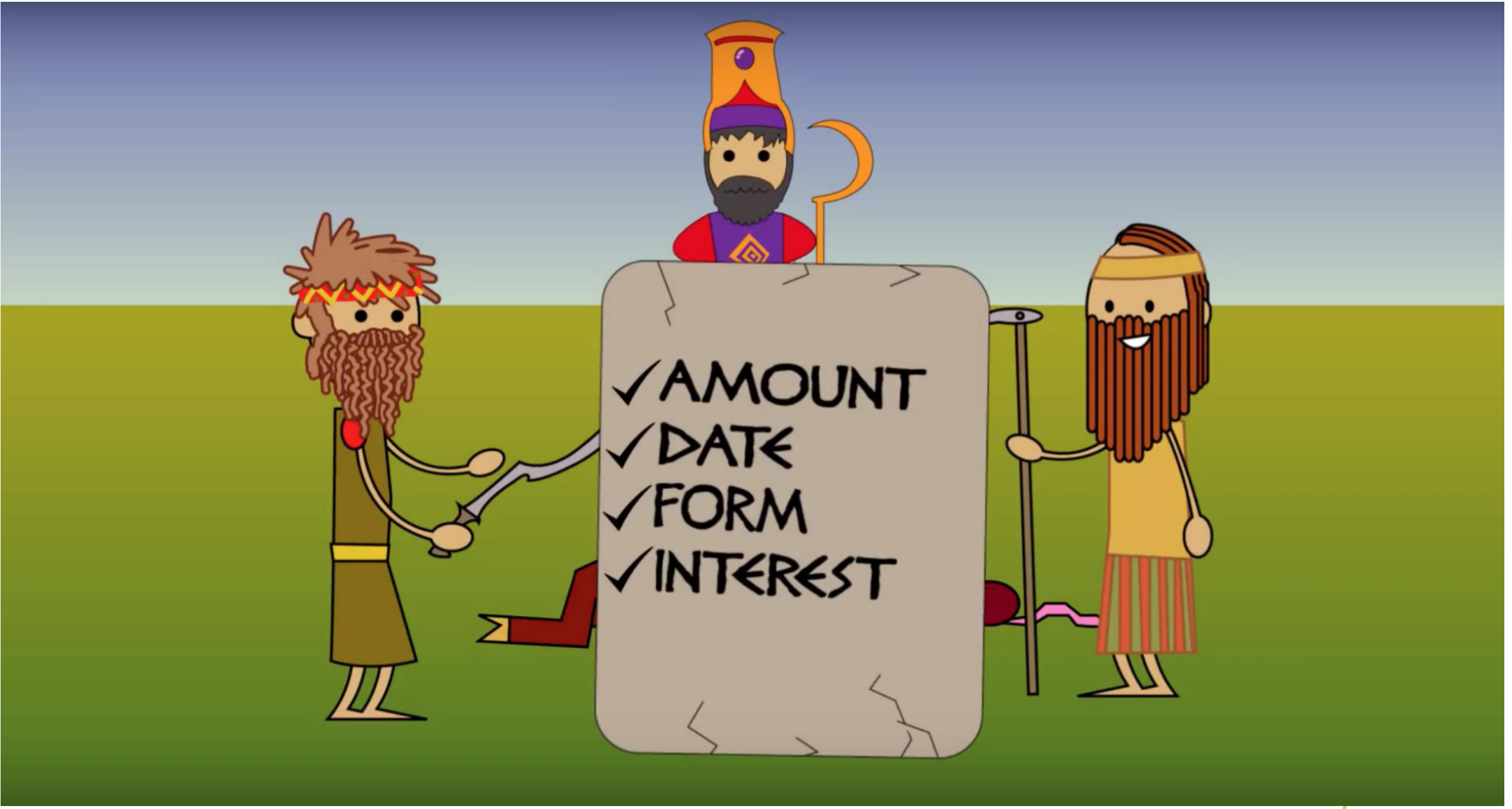
✓AMOUNT
✓DATE
✓FORM
✓INTEREST

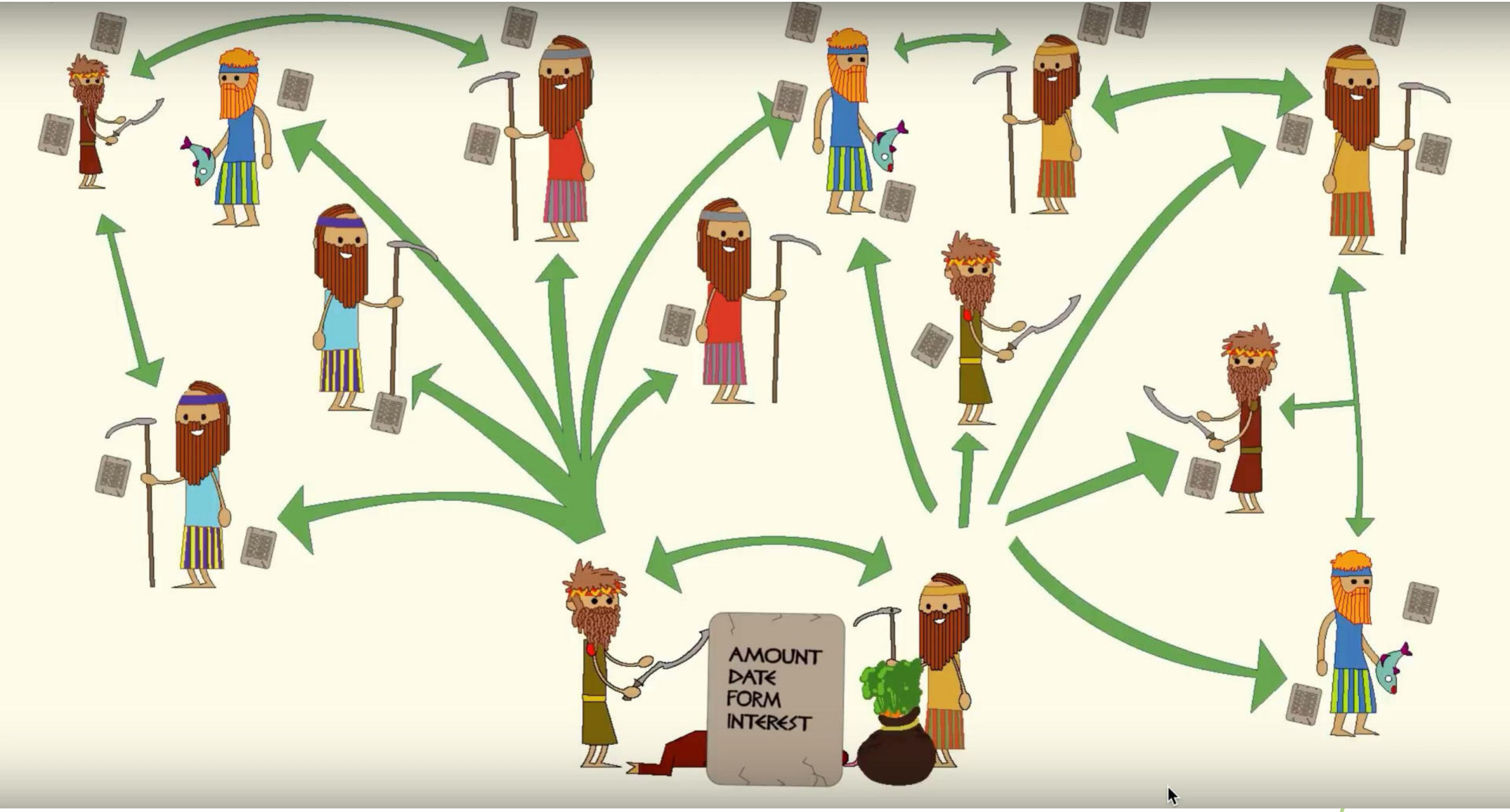
AMOUNT
DATE
FORM
INTEREST

Novac danas

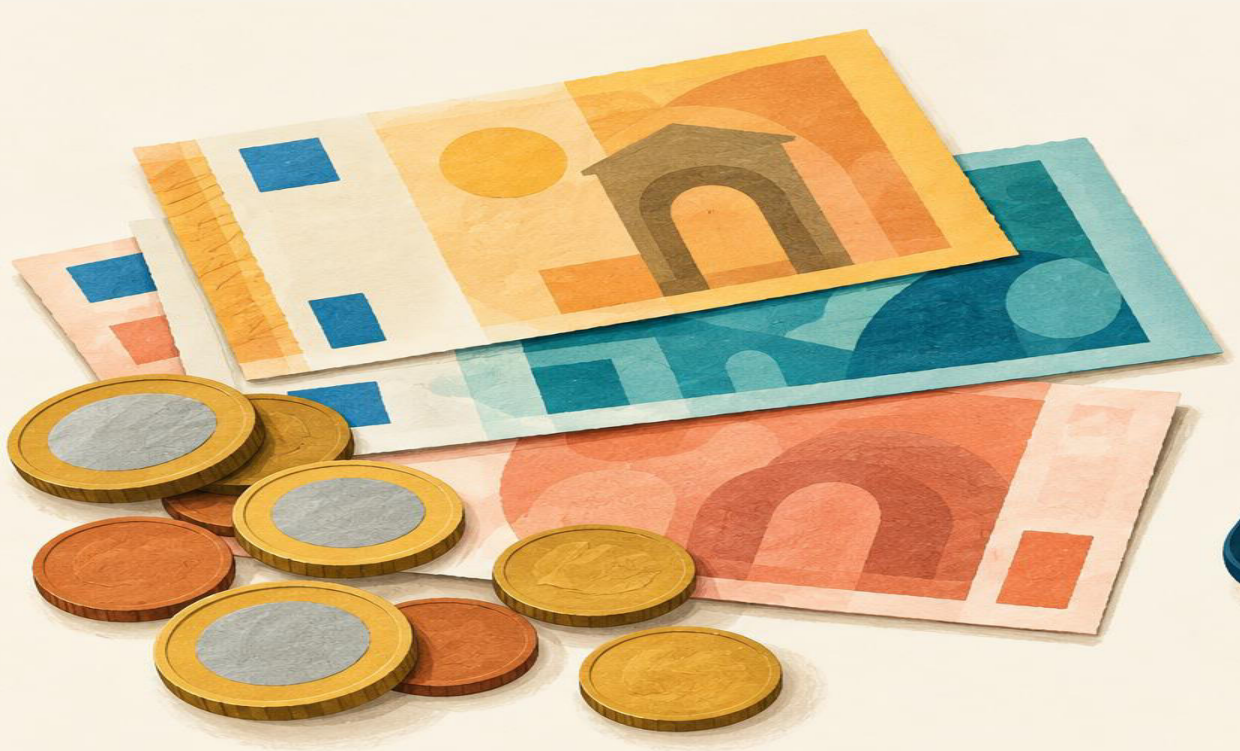

Gotovina

Novac na računu

Kartica i mobitel pomažu nam platiti.

Novac i povjerenje

10 €

Prihvaćam ga jer očekujem da ću njime moći platiti.

Povjerenje podupiru zajednička pravila i javne institucije.

Banka u našem mjestu

Računi i štednja

Plaćanja među ljudima

Krediti za planove

Banka biranjem kojim će projektima dati priliku određuje našu budućnost.

Kredit stvara i novac i dug

Primjer: kredit za alat u radionici

Radionica	Prije kredita	Nakon kredita
Novac na računu	0 €	1.000 €
Dug banci	0 €	1.000 €

Novi novac dolazi s obvezom vraćanja.

Banka mora imati sredstva za isplate i poštovati stroga pravila.

Kamata je cijena kredita

Izmišljeni primjer: 1 godina, 5 %, bez drugih troškova

100 €	+	5 €	=	105 €
posuđeno		kamata		ukupno vraćamo

Pitanje je odakle plaćati kamatu zauvijek ako živimo na konačnom planetu.

Tko upravlja stvarima?

Privatne

res privatae

Moj ruksak.

Javne

res publicae

Most za javnu uporabu.

Zajedničke svima

res communes omnium

More i zrak.

Tri odabrane kategorije. Rimsko pravo poznavalo je i druge.

Što danas znači commons?

Zajedničko dobro

Ljudi koji se o njemu brinu

Pravila koja zajedno dogovaraju

U zajedničkom vrtu dogovaramo i berbu i brigu.

Zašto banka u zajedničkom vlasništvu?

Argument za model banke zajednice

Glas Ljudi na koje odluke utječu mogu sudjelovati.

Višak Dobit ostaje za sigurnost i potrebe zajednice.

Svrha Zdravlje ljudi i prirode ulazi u odluke o kreditu.

Kako bi radila banka zajednice?

Jedan član, jedan glas

Članovi biraju upravu.

Stručni rad i nadzor

Jasni kriteriji za kredit.

Zaštita od gubitaka

Banka mora biti sigurna.

Banka pripada članovima. Svatko ima svoj račun.

Rast čega?

Više proizvodnje

To zovemo gospodarski rast.

Bolji život

Zdravlje, topao dom i čista voda.

Možemo napredovati uz manju potrošnju sirovina.

Što znači ekstrakcija?

Iz prirode

Vađenje sirovina. Pretjerivanje šteti prirodi.

Iz zajednice

Nepravedno izvlačenje vrijednosti iz zajednice.

Krediti koji čuvaju budućnost

Popravak umjesto bacanja

Priuštivo

Topliji dom uz manje energije

Obnova prirode i štednja vode

Kredit treba imati jasan izvor otplate.

Kako mjerimo uspjeh banke?

01 Je li novac siguran?

02 Mogu li ljudi priuštiti usluge?

03 Pomažu li krediti zajednici?

04 Čuvamo li prirodu?

Novac je društveni alat.

**Banka zajednice može ga usmjeriti
u dobar život unutar granica prirode.**

Goran Jeras, Zadruga za etično financiranje
gjeras@zef.hr
+385959065108

Učlanite se! https://www.zef.hr

Nacionalna mreža ZPP-a

O[illegible]jeg akcijskog [illegible]a Nacionalne mreže Zajedničke poljoprivredne p[illegible]

Sufinancira Europska unija

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ribarstva

SP ZPP